

Jak nowela ustawy środowiskowej wpłynie na prawa człowieka?

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
<p>Art. 1 pkt 17 lit. d (zmiana art. 74 ust. 3 ustawy)</p>	<p>„Jeżeli liczba stron postępowania:</p> <p>1) o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,</p> <p>2) w sprawie uchylecia lub zmiany, stwierdzenia nieważności, stwierdzenia wygaśnięcia decyzji, o której mowa w pkt 1, lub wznowienia postępowania w sprawie tej decyzji</p> <p>- przekracza 20, stosuje się przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego”</p>	<p>„Jeżeli liczba stron postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub innego postępowania dotyczącego tej decyzji przekracza 10, stosuje się art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego”</p>	<p>Art. 49 K.p.a. stanowi odstępstwo od zasady doręczeń – pozwala na zawiadamianie stron postępowania nie poprzez indywidualne doręczenia, ale poprzez obwieszczenia/publikację w BIP (dotyczy to również decyzji kończącej postępowanie).</p> <p>SKUTEK: zmniejszenie liczby stron wymaganych do zastosowania art. 49, to zwiększenie prawdopodobieństwa, że sąsiedzi nie dowiedzą się o trwającym postępowaniu i nie będą mogli skorzystać z przysługujących im środków prawnych.</p>

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
Art. 1 pkt 17 lit. d (zmiana art. 74 ust. 3a pkt 1 ustawy)	„Przez obszar ten rozumie się: 1) działki przylegające bezpośrednio do działek , na których ma być realizowane przedsięwzięcie”	„Przez obszar ten rozumie się: 1) przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obszar znajdujący się w odległości 100 m od granic tego terenu ”	Stroną postępowania jest ten, komu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości położonej w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia. Określenie tego obszaru w praktyce determinuje krąg stron. SKUTEK: łatwiej będzie doprowadzić do sytuacji, w której inwestor będzie jedynym uczestnikiem postępowania (wystarczy, że zapewni na działce, na której realizuje przedsięwzięcie 100m bufor od sąsiadów). UWAGA: chociaż zgodnie z przepisami przejściowymi, zasada 100 m nie ma mieć zastosowania do trwających postępowań, to ustawa wprowadza również rozwiązanie, umożliwiające inwestorowi faktycznie jej zastosowanie do spraw już rozpatrywanych – nowy art. 86d ustawy

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
Art. 1 pkt 17 lit. e (dodanie art. 74 ust. 3b ustawy)	brak	<p>„3b. Prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, organ ustala na podstawie dokumentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, lub innych dokumentów przedłożonych przez wnoszącego podanie, przy czym domniemywa się, że dane zawarte w tych dokumentach są prawdziwe. Doręczenie dokonane na adres ustalony na podstawie dokumentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, jest skuteczne”</p>	<p>SKUTEK #1: przepis de facto zwalnia organ z konieczności ustalania kręgu stron postępowania. Nie będzie on badał zgodności danych przedłożonych przez inwestora ze stanem faktycznym (domniemanie prawdziwości). Oznacza to, że udziału w postępowaniu mogą zostać pozbawieni właściciele nieruchomości znajdujący się w obszarze oddziaływania.</p> <p>SKUTEK #2: skutek „skuteczności” doręczenia na adres wskazany przez inwestora może mieć również taką konsekwencję, że uniemożliwi skuteczne złożenie wniosku o wznowienie postępowania przez stronę, której doręczenia dokonywano na niewłaściwy adres.</p>

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
Art. 1 pkt 17 lit. e (dodanie art. 74 ust. 3c ustawy)	Brak	„3c. W przypadku gdy w dniu wszczęcia postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, zawiera nieaktualne dane lub w przypadku gdy dane te stały się nieaktualne na skutek śmierci jednej ze stron tego postępowania, nie stosuje się art. 97 § 1 pkt 1 i 4 Kodeksu postępowania administracyjnego ”	Art. 97 § 1 pkt 1 i 4 K.p.a. regulują zawieszenie postępowania w związku ze śmiercią strony oraz koniecznością uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego. SKUTEK: w razie śmierci strony, postępowanie nie będzie ulegało zawieszeniu, ale będzie się toczyło nadal – w związku z dalszymi zmianami (nowe regulacje dotyczące nieruchomości o nieustalonym stanie prawnym) faktycznie bez udziału spadkobierców zmarłego (którym przysługuje przymiot strony).

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
Art. 1 pkt 17 lit. e (dodanie art. 74 ust. 3d i 3e ustawy)	Brak	<p>„3d. W przypadku gdy po doręczeniu stronie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, z wyjątkiem zawiadomienia w trybie określonym w art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, nastąpi:</p> <p>1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,</p> <p>2) przeniesienie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, wskutek innego zdarzenia prawnego–nabywca jest obowiązany, a w przypadku, o którym mowa w pkt 1 – nabywca i zbywca są obowiązani, do niezwłocznego zgłoszenia organowi właściwemu do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach danym nowego właściciela lub użytkownika wieczystego.</p> <p>3e. Niedokonanie zgłoszenia zgodnie z ust. 3d i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania administracyjnego”</p>	<p>SKUTEK #1: nowe regulacje zdejmują z organu obowiązek dbania o umożliwienie udziału w postępowaniu wszystkich stron.</p> <p>SKUTEK #2: w razie niedokonania zgłoszenia zmiany właściciela nieruchomości, nabywca (nawet jeżeli nie zostanie poinformowany przez zbywcę o trwającym postępowaniu) nie będzie mógł żądać wznowienia postępowania.</p>

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
<p>Art. 1 pkt 17 lit. e (dodanie art. 74 ust. 3f, 3g i 3h ustawy)</p>	<p>Brak</p>	<p>„3f. Nieuregulowany lub nieujawniony stan prawny nieruchomości znajdujących się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania oraz wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Do zawiadomień o decyzjach i innych czynnościach organu osób, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości o nieuregulowanym lub nieujawnionym stanie prawnym, stosuje się przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.</p> <p>3g. Przez nieuregulowany stan prawny należy rozumieć sytuację, w której: 1) dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie żyje i nie przeprowadzono postępowania spadkowego lub nie zostało ono zakończone; 2) nieruchomość, dla której ze względu na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów nie można ustalić osób, którym przysługują do niej prawa rzeczowe.</p> <p>3h. Przez nieujawniony stan prawny należy rozumieć sytuację, w której rejestry lub ewidencje właściwe dla ustalenia osób, o których mowa w ust. 3a, nie zawierają danych umożliwiających ich ustalenie, w szczególności danych osobowych, w tym adresu, właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie”</p>	<p>SKUTEK #1: osoby, którym przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym w rozumieniu ustawy (np. spadkobiercy, którzy nie wpisali się do księgi wieczystej) mogą utracić prawo do udziału w postępowaniu (organ będzie ich zawiadamiał na podstawie art. 49 K.p.a., czyli w drodze obwieszczeń).</p> <p>SKUTEK #2: osoby, którym przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym w rozumieniu ustawy pozbawione są możliwości żądania wznowienia postępowania jeżeli faktycznie nie brały udziału w postępowaniu (w związku ze stosowaniem art. 49 K.p.a. przyjmuje się, że brały udział).</p>

Jednostka redakcyjna noweli	Jest obecnie	Będzie	Skutki
Art. 1 pkt 25 (dodanie art. 86d ustawy)	Brak	<p>„Art. 86d. 1. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia:</p> <p>1) zawiesza postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,</p> <p>2) umarza postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach –jeżeli nie zagraża to interesowi społecznemu.</p> <p>2. Jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia nie zwróci się o podjęcie postępowania, żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane.</p> <p>3. Przepisu art. 98 i art. 105 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się”</p>	<p>Nowy art. 86d ustawy będzie miał zastosowanie do postępowań pozostających w toku w dacie wejścia w życie noweli.</p> <p>Modyfikuje wynikające z K.p.a. zasady zawieszania (art. 98 K.p.a.) i umarzania (art. 105 § 2 K.p.a.) postępowania na wniosek jego inicjatora.</p> <p>Modyfikacje polegają na tym, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organ jest związany wnioskiem („zawiesza”, „umarza” versus kodeksowe „może zawiesić”, „może umorzyć”), - rezygnuje z jednego z kodeksowych wymogów umożliwiających zawieszenie/umorzenie postępowania, tj. „braku sprzeciwu innych stron postępowania”. <p>SKUTEK#1: inwestor będzie mógł bez przeszkód doprowadzić do zawieszenia postępowania, jeżeli np. oczekuje na korzystne dla niego zmiany prawne (np. zmianę planu miejscowego)</p> <p>SKUTEK#2: inwestor będzie mógł „ominać” przepisy przejściowe do noweli (dot. niestosowania w trwających postępowaniach zasady 100 metrów) – wystarczy, że po wejściu w życie noweli wniesie o umorzenie postępowania (czemu inne strony nie będą mogły przeciwdziałać) i ponowi wniosek o wydanie decyzji – będzie on rozpatrywany już w oparciu o nowe regulacje, z zastosowaniem zasady 100 metrów.</p>

